

Parallelproblemet

*På vegne af engelsklærerne på Espergærde Gymnasium og HF
Lene Engelberg og Anne Louise Lau*

En af de mest uigennemtænkte konstruktioner i reformen angår vores fag. Det drejer sig - som I nok kan regne ud - om "parallelproblemet", dvs. det forhold at elever, der vælger engelsk på A-niveau, samtidig skal modtage undervisning på B-niveau.

Problemet er blevet aktuelt og påtrængende for os, fordi vi på Espergærde Gymnasium og HF i år har et hold 2.hf'ere, som har valgt A-niveau i engelsk. Eleverne skal kun op på A-niveau, både skriftligt og mundtligt. De kan nå at læse 4-5 emner på deres 1-årige A-niveau, men de skal opgive 9 emner. De resterende emner skal hentes fra deres B-niveau. Den lærer, der skal eksaminere dem, skal finde paralleltekster både til sine egne 4-5 emner og til 4-5 emner fra hver af de tre B-niveauer, dvs. paralleltekster til mere end 20 forskellige emner. Læreren skal altså eksaminere i 12 - 15 emner, som hun ikke har læst med eleverne og heller ikke med den nuværende timetildeling kan forventes at have læst selv. Dette finder vi meget problematisk! Vi vil gerne foreslå nogle løsningsmodeller, som vi synes giver mening:

- De elever, der opgraderer deres B-niveau til A-niveau, skal kun op i A-niveaus 4-5 emner, dvs. de emner, som læreren selv kan nå at gennemgå det sidste år.
- Man bør snarest muligt gøre B-niveauet 2-årigt, ligesom det var før reformen. Fagkonsulentens begrundelse for, at B-niveauet skal være 3-årigt, er hensynet til det faglige samspil i 3.g. Konsekvenserne for fagfaglig-

heden er dog meget uheldige, fordi eleverne har så få timer og så lidt elevtid at det er umuligt at skabe en ordentlig sammenhæng i undervisningen.

- Bliver B-niveauet gjort 2-årigt, som det bør være, har man samtidig afskaffet både parallelproblemet og problemet med, at elever i 3.g nedprioriterer undervisningen på B-niveau, fordi de ikke skal til eksamen. Skemamæssigt kunne det lade sig gøre ved at enten at flytte et fag med lille timetal fra 2.g til 3.g eller ved at justere på timetallet i et eller flere af fagene.
- Hvis man vil fremme engelskfagets position og sikre det faglige samspil i 3.g, bør man gøre alvor af overvejelserne om at gøre A-niveau obligatorisk for alle gymnasieelever. Dette vil selvfølgelig forøge elevernes timetal, men styrkelsen af et fag kræver timer. Er ministeriet ikke rede til at betale den timemæssige pris, er det omkostningsfrit og dermed ganske meningsløst at tale om at fremme engelskfagets position.

Fagkonsulenten har foreslået, at man afhjælper problemet ved at koordinere de læste emner på B-niveau. I vores tilfælde ville det betyde, at 5 klasser skulle læse samme emner i alle tre år. Dette mener vi ikke er nogen god løsning af følgende grunde:

- Koordinering af emnerne på B-niveau er ikke en reel mulighed pga. bekendtgørelsens krav om elevernes medbestemmelse.

At lave om på dette krav ville være stærkt upædagogisk.

- Koordinering af emnerne på B-niveau er ikke en reel mulighed pga. bekendtgørelsens krav om toning af studieretningerne. At lave om på dette krav går imod reformens ånd.
- Koordinering af emnerne på B-niveau er i modstrid med de ideer, som det danske uddannelsessystem er bygget op omkring. Ønsker ministeriet et curriculum-styret uddannelsessystem, må de melde det klart ud og ikke indføre det ad bagevejen. Det danske uddannelsessystem er så godt, som det er, netop fordi det bygger på lærernes og elevernes engagement i de emner, der arbejdes med.
- Hvis man eksaminerer i emner, man ikke selv har undervist i, kan man ikke med samme sikkerhed vurdere elevernes selvstændige præstation.

Vi vil på det kraftigste opfordre fagkonsulenten til at tage problemet op med ministeren, ellers risikerer vi at engelsk ikke bliver styrket, men tværtimod bliver udhulet. Og det var vel ikke reformens intention.

Foto: Jeff Wood

Svar til Espergærde Gymnasium

Af René Bühlmann

Tak for jeres konstruktive indlæg.

Den samtidige afvikling af obligatorisk B- og valgfags A-niveau i 3.g bliver uden tvivl et af fokuspunkterne i de kommende evalueringer af fagets betingelser efter reformen. Ud over følgegruppen vil andre instanser vurdere, hvordan fagene klarer sig under reformens implementering, med henblik på eventuelle justeringer og forbedringer.

I har ganske ret i jeres beskrivelse af, hvad der skal danne grundlag for eksamen på valgfags A-niveauet, hvis man ikke vælger at koordinere en del af emnelæsningen på B-holdene, nemlig at eleverne klassevis har delvist forskellige emner med som baggrund for eksamen. Dette er

ikke et problem for eleven, men læreren skal finde et ukendt tekstmateriale, der afspejler disse forskellige medbragte emner. Man skal i øvrigt huske, at der ikke eksamineres direkte i emnerne, men i det ukendte tekstmateriale. Emnerne bruges som ramme for perspektivering. Som det fremgår af svaret til Nordfyns Gymnasium, er det ledelsens ansvar at sikre, at en koordinati-on kan finde sted.

Jeres kommentarer til B-niveauets uddannelses- og elevtid ligger på linje med de kommentarer, der er fremsendt til følgegruppen.

At indføre et A-niveau for alle vil indebære en reduktion af den fagrække, som forligspartierne er enedes om.

Debatindlæg

Engelsklærere ved Nordfyns Gymnasium

Vi vil gerne hermed give vores støtte til debatindlæggene fra kolleger ved Århus Statsgymnasium og Stenløse Gymnasium og HF i de sidste nr. af Anglo Files.

Det er tydeligt for enhver, at lektionstallet på B-niveau fordelt på 3 år samt elevtidstimetallet til skriftligt arbejde er både fagligt og pædagogisk helt uacceptabelt. Vi er meget enige i, at eleverne bliver ladet i stikken, hvis der ikke sker en ændring, men derudover mener vi også, at vi som undervisere bliver ladet i stikken.

Fagkonsulenten udtalte på møde i Odense i efteråret, at engelskfaget efter hans mening aldrig har haft så frie rammer som nu. Det er vi ikke enige i. Parallelitetskonstruktionen i 3g ifm A- og B-niveau viser da med al tydelighed, at sådan forholder det sig ikke i ”det virkelige liv”, og derfor vil vi gerne have et mere konkret forslag - end det i sidste nr. af Anglo Files - til, hvordan fagkonsulenten foreslår, at den nuværende problematik løses mest hensigtsmæssigt for både lærere og elever.

I forbindelse med skriftlig eksamen er vi også kommet frem til den konklusion, at opgave

2 på A-niveau afgjort skal fjernes. Desuden mener vi, at der også bør ændres i kravene til opgave 1 og selve opgaveformuleringen skal være mere præcis. Der bør stilles rimelige og realistiske krav til vores elever inden for den tidsramme, der er afsat, og det er efter vores opfattelse ikke tilfældet med den udformning, den skriftlige eksamensopgave på A-niveau har, som den foreligger nu. Fagkonsulentens beskrivelse af ”spørgsmål, der relaterer sig til litteraturhistorie” i sidste nr. af Anglo Files er bl.a. et eksempel herpå.

Til sidst et hjertesuk: Vi er meget bekymrede over, at afstanden mellem retorikken og den virkelighed, vi møder i klasseværelset, har nået groteske højder. Når ambitionsniveauet er så højt, at vi på forhånd må frygte, at en stor del af vores elever vil få vanskeligt ved at honorere kravene til undervisningen og til eksamen, kan det ikke undgå at påvirke arbejdsglæden for såvel elever som lærere. Det er vigtigt at få en konstruktiv debat om vores fag. Derfor opfordrer vi andre kolleger til at give deres holdninger og erfaringer til kende, så løsningen af den problemstilling, vi står i, ikke bliver et individuelt men et fælles anliggende.

Svar til Nordfyns Gymnasium

Af René Bühlmann

Jeg er ganske enig med jer, når I understreger vigtigheden af en konstruktiv debat i denne indledende fase af reformen. Faglig erfaringsudveksling med bidrag, der afbalanceret skelner mellem det positive og det negative, det fornyende og det forhastede, det sprudlende og det jordnære, er nødvendig for at udnytte og realisere reformens mange potentialer. Disse potentialer har dog i øjeblikket en tendens til at blive overskygget af organisatoriske overgangsproblemer. Jeres kommentarer til uddannelses- og elevtiden på B-niveau, koordinationen af samtidige forløb ved opgradering fra B til A og de skriftlige eksamensopgavers udformning er noteret og indgår i det videre arbejde med implementeringen af reformen, som det vist også blev nævnt i forrige nummer af bladet.

I beder om forslag til, hvordan man kan koordinere B- og A-forløb i 3.g for de elever, der opgraderer. Stx-bekendtgørelsen går ud fra, at det løses på den måde, den enkelte skole finder mest hensigtsmæssig, og understreger, at det er ledelsen, der skal sørge for den nødvendige koordination. Det formuleres på denne måde i § 71: Skolens leder skal sikre, at der sker en koordinering af undervisningen og det skriftlige arbejde. Koordineringen skal gøre det muligt at kombinere samtidige undervisningsforløb til forskellige niveauer i samme fag i overensstemmelse med fagets mål og indholds krav. Hvad angår det skriftlige arbejde, er der flere skoler, der tildeler de elever, der har valgt at opgradere, en del af elevtiden fra A-niveauet allerede i 4. semester.

Elevtid og uddannelsestid på engelsk B-niveau

Af Søren Helbo Jensen

Vi er nu halvvejs med de første elever efter gymnasierevolutionen. Enkelte kolleger er blevet langtidssygemeldte, nogle har trukket et nummer i pensionskassekøen, og andre har travlt med at opfinde den dybe tallerken 150 forskellige steder i landet i den, i dette tilfælde, misforståede decentraliserings navn.

Vi har så travlt, at der knapt nok er tid til refleksion og samtale. Snakken på lærerværelserne begrænser sig derfor ofte til at omhandle den manglende tid til samvittighedsfuld forbedrelse på grund af den kraftigt forøgede administrationsbyrde. Eventuelt kan den fortsætte med nogle overlevelsesstrategiske, politisk korrekte forhåbninger om, at afsmitningseffekten fra almen sprogforståelse vil kompensere for den manglende tid til engelskfagligt arbejde, og at det akkumulerede udbytte af almen studieforberedelse på magisk vis vil gøre kommende studenter bedre til at tale korrekt engelsk end deres forgængere.

Her i juleferien har jeg fået tid til refleksion, og jeg synes ærligt talt, at vi har nogle meget konkrete problemer omkring elevtid og uddannelsestid på B-niveau, samt til dels omkring opgradering til A-niveau, som vi må have knust hellere i dag end i morgen.

Elevtid

I Anglo Files #142 (november 2006) sætter fagkonsulenten tal på det ofte stillede spørgsmål om, hvor mange skriftlige opgaver de 50 timers elevtid på engelsk B-niveau skal udmøntes i:

"Spørgsmålet om, hvor mange opgaver, elevtiden skal udmøntes i, kan besvares ved at vende det lidt om. Hvis man som lærer ønsker, at eleverne skal aflevere fx 3 opgaver om måneden, betyder det, at eleverne afleverer ca. 27 opgaver om året. Hvis den tildelte samlede elevtid på mindst 50 timer spredes ud over tre år, skal eleverne bruge ca. 17 timer på at skrive 27 opgaver på et skoleår af ca. 9 måneders varighed. Det giver en månedlig elevtid på ca. 1 time og 50 minutter. Læreren giver fx to korte opgaver (en oversættelse, et kort referat af noget gennemgået stof, en kort genreop-

gave), der kan skrives på ca. 25 minutter, og en længere opgave (bemærk, at eleverne i den gamle skriftlige eksamensopgave på B-niveau fik 1 time til at læse en dansk tekst og skrive et resume på engelsk). Skriftligt arbejde med tilknytning til stof, som er behandlet i undervisningen, giver eleven mere tid til den rent sproglige del af opgaveskrivningen. Termins- og årsprøveopgaver regnes ikke med i elevtid."

Som ministeriets forlængede arm er det vel naturligt, at fagkonsulenten beskriver det optimale scenario ("Hvis man som lærer ønsker") med henblik på at opnå en så vellykket implementering af gymnasiereformen som mulig.

Men som menig engelsklærer bliver jeg nødt til at reagere; dels med nogle konsekvensberegninger, der viser, at det optimale scenario ikke har sin gang på jorden, og dels med en realistisk beskrivelse af, hvordan virkeligheden ser ud:

Arbejde: 81 afleveringer fra 28 elever betyder at der skal rettes 2268 opgaver i løbet af godt 500 almindelige skoledage; det vil sige 4-5 afleveringer pr. dag i gennemsnit. Hvis læreren har en 3-4 engelskklasser af den slags og et andet fag ved siden af, så siger jeg velbekomme.

Aflønning: De 50 elevtimer pr. elev udløser 5 løntimer til at rette de 81 afleveringer, hvilket svarer til 3 minutter og 42 sekunder pr. aflevering i gennemsnit – eller 2½ minutter og 6 minutter, hvis man tænker i store og små afleveringer.

Overkill: Der er afsat mellem 585 og 635 elevtidstimer i alt til skriftligt arbejde i gymnasiet. Hvis alle fagkonsulenter synes, at eleverne skal bruge 2 gange 25 minutter plus 50 minutter på at skrive 3 opgaver pr. måned i 27 måneder, skal de virkelig rubbe neglene, for så skal de aflevere 24 små og 12 store afleveringer i alt pr. måned, hvis vi regner med det runde tal 600 elevtidstimer. Der er 15-22 arbejdsdage i en måned, så det ligner et par stykker om dagen.

Stakkels elever med alle de krumspring, de skal finde på for at leve op til de krav, og stakkels os lærere, som skal leve op til Stx-bekendt-

gørelsens § 89, som fortæller, at eleverne bl.a. har krav på "at få en uddybet evaluering af opgavebesvarelsens styrker og svagheder" (selv vil jeg ikke engang kunne hive et summary op af tasken og læse det og smide det ned igen på 2½ minutter).

Der må nødvendigvis være en vis overensstemmelse mellem lønnen for at rette en aflevering og den tid, der medgår til at give en aflevering en anstændig og hensigtsmæssig behandling. I mangel af bedre er det nødvendigt at se på, hvordan det var tidligere:

På det sproglige B-niveau, som det nuværende B-niveau fint tåler sammenligning med i denne forbindelse, skulle eleverne på 2 år aflevere "15 friere opgaver à 2-4 sider og 29 opgaver à 1-2 sider" (3.4 i Gl. bekendtgørelse engelsk Sproglig B-niveau).

Aflønningen var 7,95 pr. elev pr. år over 2 år = 15,9 timer. I runde tal betyder det, at der var ca. ½ time til at rette og kommentere en stor opgave og et kvarter til en lille.

Nu er der 5 løntimer at gøre godt med, og med samme fordeling mellem store og små opgaver er der plads til 5 store og 10 små fordelt over 3 år, og følgelig har eleverne 5 timers elevtid til en stor opgave og 2½ timers elevtid til en lille – alt 50 timer.

De 5 timer modsvare den tid, der er til rådighed ved eksamen, og det er vel meget passende, at eleverne øver sig i at tilpasse arbejdet efter den tid, der er til rådighed (!)

Der er således elever her i landet, der skal til skriftlig eksamen i engelsk i maj 2008 med en ballast på 15 skrevne afleveringer, mens andre – hvis fagkonsulentens ord står til troende – i samme situation kan have skrevet helt op til 81 afleveringer. Det er muligt, at man med lemfældige rettemetodikker og alternative tiltag kan øge antallet af afleveringer en smule, men det bliver ikke nemt at koordinere en klasses skriftlige arbejde, hvis alle fag skruer på mængdeknapen samtidigt.

Undervisningstid

Undervisningstiden på engelsk B-niveau er nu fordelt over 3 år i stedet for 2 år. Tidligere fagkonsulent Elsebeth Gabel Austin udlægger i Anglo Files # 140 (maj 2006) dette som en gevinst for faget, hvis man lige ser bort fra paralle-

litetsproblemet, fordi eleverne så er mere modne, når de skal til eksamen.

Jeg kan naturligvis tage fejl, men jeg frygter det modsatte, for spredningen af lektioner over 3 år kan meget vel resultere i elever med et mindre godt engelsk, og så er modenhed blot en utilstrækkelig kompensation for ikke opnået faglig kompetence.

Lad os se på tallene: Engelsk B-niveau har nu 210 timer brutto til rådighed. De gamle matematikere havde 188 timer og de sproglige 213 timer, så på den måde er der ikke stor forskel på før og nu.

Netto ser det lidt anderledes ud, for først tager vi 15 timer væk til almen sprogforståelse, så tager vi 10 % (21 timer) væk til almen studieforberedelse, og endelig er det ikke længere 5 %, men 7 % (14,7 timer), der går til omlagt undervisning. Væk er op mod en fjerdedel af det tildelte timetal, idet der kun bliver 159 ud af 210 klokketimer tilbage til skemalægning.

De 159 klokketimer skal fordeles over 3 år på ca. 104 undervisningsuger, hvor der så vil være små 92 minutter til engelsk hver uge. På et typisk dansk gymnasium udmønter det sig i en ugentlig dobbeltlektion af 90 minutters varighed.

Der er altså mulighed for at tale engelsk i undervisningsregi maksimalt én gang ugentligt i 35 af årets 52 uger. Herfra skal trækkes de lektioner, som bortfalder på grund af sygdom eller omsorgsdage, da de jo ikke skal læses på et andet tidspunkt.

Tidligere mødtes vi med vores sproglige B-niveau-elever 3 eller 4 gange om ugen og havde mulighed for at arbejde systematisk og metodisk med deres skriftlige og mundtlige sprogindlæring i lange, seje, næsten daglige træk.

Nu får eleverne ikke den hyppige prog-træning, der betyder så meget, og det bliver ikke bedre af, at noget af den dyrebare tid går med at slå over i dansk i forbindelse med kildesøgning på nettet og udarbejdelse af præsentationsmateriale til gruppefremlæggelse (jeg har selv lidt provokerende forsøgt at lave engelsktalende og dansktalende grupper for at tilgode den enkeltes evne og vilje, men så surmulede eleverne, for de har nogle misforståede lighedsprincipper med i deres folkeskolebaga-

ge, som gør, at vi så er nødlandet på laveste fællesnævner indtil videre).

En ting er, at eleverne får svært ved at leve op til de ret så ambitiøse krav i bekendtgørelsen på det 3-årige B-niveau; noget andet og værre er, at de vil være mindre velfunderede rent sprogligt end tidligere B-niveau-elever, og det er skæbnens grumme ironi, eftersom målet med gymnasiereformen var det stik modsatte.

Som en snedigt udtænkt kompensation vil de få en højere karakter at tage med sig videre i livet, og så kan de ansvarlige jo altid håbe på, at ingen studser alt for meget over deres reelle engelsk-kundskaber - men det er jo en anden historie!

Fra B-niveau til A-niveau

Hvis en elev har valgt engelsk som studieretningsfag på A-niveau har vedkommende selv sagt de bedste muligheder for at blive en engelskfagligt velfunderet student. Der er tale om et sammenhængende forløb med den samme lærer, et rimeligt timetal (335 timer brutto), og mindst 110 timers elevtid til skriftlig arbejde over 3 år (på min skole har vi tilgodeset A-niveauet med ekstra 25 elevtimer).

Der er langt fra 11 timers retterreduktion for 110 timers elevtid til gamle dages ca. 25 timer (23 store og 44 små afleveringer over 3 år jf. den gamle bekendtgørelse), men der er dog plads til 11 store (5 timer) og 22 små afleveringer (2½ timer), hvis man bruger min beregningsmetode. Hvis man bruger fagkonsulentens giver det 55 store (1 time) og 132 små afleveringer (25 minutter).

Hvis en elev vælger at opgradere engelsk B-niveau til engelsk A-niveau, bliver man muligvis også en velfunderet engelskfaglig student, men vejen mod målet er temmelig snørklet:

Eleven fortsætter med sit B-niveau i stamklassen en dobbelttime om ugen, og bruger de, typisk, 20 resterende elevtimer til at skrive B-niveauafleveringer. Sideløbende, og på et tidspunkt hvor man kun har opnået færdigheder svarende til 2/3 B-niveau (!), indleder man et A-niveauforløb på et sammenbragt hold med en anden lærer, hvor man har 60 elevtidstimer til at skrive A-niveauopgaver.

Det kunne endda gå, selvom det virker - ja, undskyld udtrykket dybt åndssvagt og kræver et tæt samarbejde mellem valgfags-engelsklære-

ren og adskillige stamklasse-engelsklærere for at undgå overlap i pensum (flere møder - sukl).

Men det går helt galt, når det første kuld elever har været igennem møllen, for så vil det gå op for dem, at der er tale om et A-niveau, hvor det primære fokus er på fordybelse i fagets sproglige, litterære og litteraturhistoriske dimensioner. Elever, som ikke har valgt engelsk som studieretningsfag på A-niveau efter grundforløbet, er slet ikke interesseret i det indhold, og når det oven i købet er bøvlet at gennemføre, vil de sandsynligvis fravælge det en masse. Det vil være til skade for faget, for eleverne og for engelsklærerne - der er ingen vindere.

Summa summarum

Engelsk skal hurtigst mulig gøres til et obligatorisk A-niveaufag for alle stx-elever med en anstændig elevtid til en fastsat norm for skriftligt arbejde og retterreduktion.

Så vil vi være de u hensigtsmæssigheder, som jeg har været inde på ovenstående, foruden, og vi vil få mulighed for at genindføre den uundværlige synergieffekt, der er mellem skriftlighed og mundtlighed, når det drejer sig om metodisk sproglindlærning.

I forbindelse med indførelse af obligatorisk engelsk A-niveau støtter jeg Elsebeth Gabel Austins tanker om eventuelt at indføre et A1- og et A2-niveau med forskelligt indhold (Anglo Files # 140).

PS

Jeg er naturligvis bekendt med, at reduktionen i det skriftlige arbejde i gymnasiet efter reformen er knapt så udtalt som ovenfor beskrevet, hvis man ser overordnet på det. Der skal skrives og rettes terminsprøver, årsprøver, dansk-historieopgave, studieretningsopgaver m.m. På min skole har vi regnet os frem til, at der skal bruges ca. 4-5000 løntimer årligt, hvoraf omkring 1000 går til engelsklærerne, når reformen er fuldt implementeret.

Jeg er heller ikke, overordnet set, udelte negativt overfor reformen. Der er bestemt gode elementer i den. Det har da lige været ret sjovt at samarbejde med kemi og idræt om krop og sundhed, og forhåbentlig kan det vise sig rigtigt, at der opstår en vis synergieffekt mellem nye og gamle fag, som vil kunne kompensere for manglende tid til engelskfaglighed i den sidste ende.

Men jeg er grundlæggende utilfreds med, at alle fag indgår lige meget i det alment studieforberedende samarbejde. Sprogfag burde være mindre med; de har ikke dansk som arbejdssprog, og deres primærydelse er stadigvæk at bibringe eleverne basale færdigheder som at læse, skrive, tale og forstå det fremmede sprog. Det er der ikke tid nok til længere. Det er ikke heldigt, at en så sindrig og administrationstung skrivebordskonstruktion som gymnasiereformen, bliver gennemført uden hensyntagen til, hvad der

fungerer, og hvad der ikke fungerer, i den virkelige undervisningsverden.

I disse evalueringstider burde jeg selvfølgelig have oprettet en hjemmeside, hvor læseren kunne hakke af, om han eller hun er meget uenig, uenig, ligeglad, enig eller meget enig med mig i mine betragtninger, men det nåede jeg desværre ikke, så hvis du er enig eller meget enig med mig, kære kollega, så send mig blot en venlig tanke.

Godt nytår!

Svar til Søren Helbo

Af René Bühlmann

Elevtiden på B-niveau, både i stx og hf, er i hovedbekendtgørelsen fastsat til mindst 50 timer fordelt på tre år. Elevantiden er den tid, der afsættes til den enkelte elevs skriftlige arbejde uden for uddannelsesstiden.

Det er rektor, der fastsætter principperne for, hvordan fastlæggelsen af elevtiden for den enkelte opgavetype sker (§ 84), og det er normalt læreren, der fastlægger elevtiden for den enkelte, konkrete opgave.

I vejledningen til læreplanerne i engelsk anføres, at en hensigtsmæssig tilrettelæggelse af det skriftlige arbejde igennem gymnasieforløbet bygger på en progression fra mindre opgaver til længere former. Det er blandt andet den enkelte opgaves karakter, dens pædagogiske formål og placering i forløbet, om den er skrevet i samspil med andre fag, der afgør, hvor meget tid en elev skal bruge på at besvare den.

Dette er baggrunden for mit svar i Anglo Files nr. 142 (november 2006) på spørgsmålet om, hvor mange opgaver elevtiden på 50 timer skal udmøntes i. Svarets indhold er, at gymnasiereformens definition af skriftlighed som en dynamisk størrelse, der er meget andet end eksamensopgaver, lægger op til at tænke i andre baner end standardopgaver ved tilrettelæggelsen af det skriftlige arbejde.

Mit svar på spørgsmålet om antallet af opgaver udstikker således ikke en norm for, hvor mange opgavebesvarelser, der skal afleveres, men er et indlæg i debatten om den mest hensigts-

mæssige måde at planlægge det skriftlige arbejde på. Stx-bekendtgørelsens § 84 gør det som sagt klart, at det er rektors og ikke fagkonsulentens ansvar at fastsætte principperne for, hvordan fastlæggelsen af elevtiden for den enkelte opgavetype sker.

Svaret berører ikke, hvordan evalueringen skal foretages, eller hvor meget tid der skal bruges herpå. Sidstnævnte er et overenskomstspørgsmål. Om evalueringen, eller retningen, af elevens skriftlige arbejde siger vejledningen til hovedbekendtgørelsen:

”Rektor beslutter, hvordan evalueringen af det skriftlige arbejde foregår. Afhængigt af den enkelte opgaves formål i undervisningen skal der således træffes beslutning om, hvordan opgaven skal evalueres så evalueringen har et klart fokus, er en integreret del af undervisningsprocessen og bidrager til progressionen i undervisningen. Det er derfor ikke hensigten, at alle skriftlige opgaver skal evalueres på samme måde.”

Samme vejledning angiver andre evalueringsformer end de traditionelle, som en lærer kan betjene sig af, og på engelsklærerforeningens kurser om skriftlighed er der blevet givet eksempler på differentierede rettestrategier.

Kort sagt har den enkelte lærer inden for de rammer, som skolen udstikker, frihed til at omsætte elevtiden til et vist antal opgaver afhængig af opgavetype og placering i gymnasieforløbet.

BOGANMELDELSER OG KORTE OMTALER

Fran Hopenwasser og Leif Stubbe Teglbjærg: "The Play's the Thing"

163 sider
140,- kr. ekskl. moms
Systeme

Af Lars Kaaber

Fran Hopenwasser og Leif Stubbe Teglbjærgs "The Play's the Thing" er en samling af 14 drama-tekster på engelsk, såkaldte "ten-minute plays", skønt ingen af de små skuespil vist kan nås på under et kvarter. Bortset fra titlens Hamlet-citat har heller ingen af dem med Shakespeare at gøre: alle stykkerne er fra 1990'erne, og alle behandler samspillet mellem samfund og individ i denne epoke – som vel også kan siges at være vor egen, stadig i dag. Dramatisk set er stykkerne vidt varierede, fra magisk realisme i Jane Andersons fortryllende "Lynette at 3 AM", hvor en kvinde fører en samtale med sin netop myrdede underbo, eller Judith Feins "Visiting Dad", hvori en mand skal godkendes af sin forlovedes afdøde far, over ren absurdisme i Jose Riveras lidt uhyggelige "Tape", hvor en forhørs-situation antager eksistentialistiske dimensioner (ganske som i Tornatores "En ren formalitet", som måske er inspireret af Rivera?), til en velkendt "thirty-something"-realisme i Jason Katims "The Man Who Couldn't Dance". Der er eksempler på leg med teatermediets fortællestruktur i Jay Reiss' morsomme "Awkward Silence", hvor et par på stævnemøde har fået deres replikker udskiftet med en kategoriserende beskrivelse af replikkerne, såsom "small talk", "He drops some names" og "pleasantries", eller i David Simpatcos vittige "Wish Fulfillment", hvor vi præsenteres for tretten varianter af den sam-

me situation: en søn prøver at fortælle sin far om sin seksuelle observans.

Bogens sigte er at levendegøre læsningen af dramatiske tekster for skole- og gymnasieelever, og er forsynet med en beskedent kort introduktion til dette arbejde, med ordforklaringer af bl.a. undertekstbegrebet (subtext) og Hot Seat til brug i karakteranalyse. Som indførelse i dramatikken er bogens udvalg fortrinligt (tekster kan vel dårligt blive korte nok til engelskfaget efter reformen, skulle man mene), og alle teksterne er glimrende diskussionsoplæg. Desuden er den gentagelse af tekstlæsning, som er en nødvendighed ved scenisk indstudering (også selv om forfatterne understreger, at udenadslære ikke bør kræves af eleverne) et glimrende redskab til at få sproget ind under huden. Gentagelsens pædagogik forsømmes tit i gymnasieskolen, hvor man som regel kun har tid til at læse tekster igennem en enkelt gang. Med dramatisk bearbejdelse, derimod, kommer man gradvist og grundigt i kontakt med teksternes dybere lag, og gloser og idiommer sætter sig langt bedre fast. Dramatikindstudering er fremragende sprogindlæring.

Men bortset fra de engelskfaglige vindinger ved denne udgivelse er der vel ingen grund til, at bogen ikke i samme målestok kunne finde anvendelse i dramatikfaget. At teksterne er på engelsk er ingen hindring i tværfaglige tider, og skulle det opbyde større problemer, kan de korte stykker hurtigt oversættes til en opførelse. Med enkelte beskæringer er de fleste af teksterne desuden ideelle til dramatikfagets eksamensvilkår.

Den lille perle af en bog er hermed varmt anbefalet til både engelsk og dramatikfaget.